

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VIme, 1480

Dominica decimanona post pe[n]thecostes ... sermonis lxxi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermon

in caritate. sed pfecta caritas foras mittit timore. Isto timore timent peccator deo cōmissionē. Amos. 3. Leo rugiet quis non timebit. Gene. 3. Vocē tuā dñe audiui et timui. eo q̄ nudus es sem. Timet peccator districtū iudicū. psal. Confite timore tuo carnes meas a iudicis em̄ tuis timui. Timet eternū suppliciū. Mat. 10. Timete eū qui potest aīam et corpus mittere in gelennā. Post istū seruitur timorez sequit̄ timor filial̄ qui est pfectus & sanctus. psal. Timor dñi sanctus permanet in seculū seculi. qui timor dñi est spūsandi. iste timor ē duplex sc̄ displicentie et reverentie. Timor displicentie ē iustor̄ in pñti. qui tm̄ timent offendere dei dilectionē vt ab oī ipsius custodia absineant. Pro uer. 16. In timore dñi declinatois a malo. Ite alter timor ē reverentia maiestatē ipsius. Xpo. 14. Timete dñm et date claritatē illi. e adorato eū qui fecit celū et terrā. & glorificauerūt dñū qui dedit pñate tales hoībo: pñate dimitte dī pñca deus dedit hoī christo in tpe. quā verbū ab eñno cū pñe hñrt. hanc etiā pñate ipse dedit apostolis. Jo. 20. Quoz remiserit̄ peccata remittent̄ eis. ppter quod deus maxie glorificādus ē. qz nō quantiāq̄ potestate nō quibuscūq̄ supnis spiritib⁹. sed dedit hominib⁹ creature abiecte. creature fragili. creature etiā atinuē peccanti. ex quo dei magnificēta multū reliqz qz i vili materia tm̄ virtutis apposuit

Dominica decimanona post pēt hecosten
Prima pars sermonis lxxi.

A
Imile factū est regnū eoz hoī regi. qui fecit nuptias filio suo x̄. Mat. 22. Seruus in cōmēto superne iodos virgilij scimus inquit vñiquenq; p̄ genris qualitate in irā moueri. nobiles em̄ etiā ad pñs vident̄ ignoscere. tñ in postezz irā reseruant vñ homerus dicit regū irā ita se hñre. vt etiā si ad pñs indulgent. videant̄ stimulos iracundie reseruare ad futurz. quod omn̄ dit pabola euangelij pñtis. qz rex oīm deus attemptus ab hominib⁹ irā sustinuit. sed tandem offensus morte suo et de honestate regal̄ uiuīj. homicidas quidez p̄didit. in compositū vero habitu tradidit cruciandū. et qz hec pabolice dicta sūt de nuptiis eternī regis. iō in pñti euange. tria atinent. Primo iusta reprobatio eoz qui diuina stemnit. Secundo pia elecio illoz qui eadē appetit. ibi. tūc ait seruus suis. Tercio puida circūspicio eoz qui fideliter agūt. ibi. intravit aut rex. Cirea iniquoz aut

instam reprobationem quinque declarant. Primo diuin*i* diuin*j*
 magnificentia. iuste em*i* reprobat. qui magnific*a* negligit appa
 ratu*s*. vnde dicit: Simile e*r* regn*u* celo*z*: vbi erit diuin*u* regale.
 et hoc regn*u* comparat nuptiis fadis a quod*a* rege. et e*z* simili
 tudo operis ad opus. que em*i* ille rex fecit in nuptiis. similia fa
 cit deus in regno celo*z*: hom*i*: ecce familiaritas: regi: ecce ma
 iestas: Qui fecit nuptias: ecce diuin*i* caritas. sunt enim nuptie
 amanti*s*: filio suo: ecce nobilitas. omnes igit*c* prouocare debu
 ir huius diuin*i* apparatus. tu ratione benignae familiaritat*e*. tu
 rone regie maiestat*e*. tu ratione mutue caritati*e*. tu et*a* ratione
 pulchrit*u* nobilitat*e*. Eze. 39. Conuenite et properate et currите
 vndiq*ue* ad vidu*m* meaz qu*a* ego imolo vobis. B Nota q*z*
 p regn*u* celo*z* tria possumus intelligere. sc*z* ecclesi*a* presente. pen
 tentia. et religion*e*. Ecclesia quid*e* est regn*u*. et est regn*u* celo*z*.
 Regn*u* aut*e* dicit cui presidet rex regn*u*. et d*n*is d*n*anti*s*. ideo si
 delib*o* dicit p*ri*ceps eccl*e*ie petrus. 1. can. 2. Vos aut*e* genus ele
 ct*u*. regule sacerdoti*s*. gens sancta. hanc regi*a* dignitat*e* popu
 lis ille quond*a* hebreo*z* voluit obtainere. dicens. 1. re. 8. Cons*u*
 tue nobis reg*e* ut iudicet nos. sic et vniuse habent nationes.
 tale regn*u* fait secularis ambitionis. q*z* deo m*in*ne placet. sic ip
 se dicit osee. 8. Ipsi regnauerut et n*o* ex me. p*ri*cipes extiterunt
 et n*o* cognoui. Regn*u* aut*e* x*p*i non e*z* de hoc mundo. sed sp*u*a
 lis regim*is* cuius regni s*u*t omnes qui seipso*s* regu*s*. It*e* regn*u*
 eccl*e*ie e*r* regn*u* celo*z* p*er* tria. Primo. q*z* ordo regn*u* eccl*e*ie
 a celis deriuatus e*z*. Exo. 25. Inspiro et fac h*m* exemplar q*o* ti
 bi i*n* monte monstratu*s* est. q*z* ad exemplar celesti*s* eccl*e*ia hec in
 serius ordinat*u* quod admirat*e*. Job. 38. Nunquid nost*i* ordine*s*
 aeli. et ratione*s* eius pones i*n* terra. Sed hoc admirabile templu*s*
 tur Joha*n*. apo*z*. 1. Vidi ciuitate*s* sancta i*n* ierusal*e* descendente de
 celo a deo parata*s*. igit*c* ut dicit ber. 4. li. de os*ide*. n*o* vilis e*z* ista
 forma quanc*o* in terris. n*o* exemplar habet in celo. Secundo ec
 cl*e*ia e*r* regn*u* celo*z* rone similitudi*n*is. virtutuz em*i* celesti*s* si
 militudo resulget in eccl*e*ia. vnde s*u*t seraphim ardentes caritate
 cherubim lucentes veritate. th*an*ni presidentes equalitate. d*n*ati
 ones gubernantes p*ri*mitate. p*re*ates prevalentes firmitate. vir
 tutes viu*e*tes sanctitate. archangeli misstrantes in sp*u*alitate. an
 geli seruientes cu*s* sedulitate. v*n* can. 6. Quid videt*e* in sunam i*n*ce
 nisi choros castro*z*. id est. quid videt*e* in eccl*e*ia nisi similitudi
 ne supernoz ciui*s*. Tercio eccl*e*ia e*r* regn*u* celo*z* rone premia
 tionis. q*z* d*ext*ra dignitate terrena solis pro celestib*s* milita*z*.
 thi. 2. Nemo militans deo implicat se negocis seculariz quin

Sermon

potius dicit. Col. 3. Que sursum sūt quæste. vbi xp̄s est sedens
in dext̄ia dei. In hoc autē regno celoz facte sūt nuptie. iste nup-
tie fuerunt diuinit̄ humāne nature ad p̄sonaz filij dei. Nuptie
ei a nubentib⁹ dicunt̄. nup sit autē filio dei humāna natura quā
etiam h̄m carnē sibi coplauit. cū verbū caro factū est Jere. 3. Ego
vir vester et assumā vñm de ciuitate. Itē h̄z nuptia & auctor ē
deus pater. quē dicit hoīem regē. hoīem quidē non natura sed
similitudine. ad imaginē em̄ a similitudinē dei formatus est h̄o
q̄ vero rex ipse sit patet. 1. math. 3. Tua ē potentia tuū regnū
dñe. tu es sup omnes gentes. C Secundo regnū celoz penitē-
tia dicit. iuxta illud mat. 11. Regnū celoz vim patit̄ & violen-
ti rapiunt illud. qm̄ sibi ipsi hoīes inferūt ut penitēt. et mat.
21. dixit ih̄esus phariseis. Publicani et meretrices precedūt vos
in regno dei. qz ad penitentiaz puenerūt. Dicit autē penitentia
regnū celoz ab effetu. qz exulē regni p̄ducit in celū. Math. 3.
Penitentiā agite. a propinquabit em̄ regnū celoz. In hoc autē
regno nupcias facit deus. qz noua ē diuinit̄ aie ad deuz. quā
Vulgo dicit. Si dimiserit vir uxore sūā et recedens ab eo dux-
erit viu alterz. nunquid reuerteret ad eū ultra. qua indicat. ne-
quaq̄. noane polluta ē et contaminata mulier illa. Sed attende
pietatē affectū qui sequit̄. tu autē fornicata es cū amatorib⁹ m̄
tis. tñ renertere ad me dicit dñs. et ego suscipiā te. q̄ saltē amo
do voca me. pater meus dux virginitatē mee es tu. nūquid ira-
scens in petuū aut pseuerabis in finē. D Tertio regnū ce-
loz religio ē h̄m illā acceptionē regni que ponit mat. 13. Simi-
le ē regnū celoz sagene misse in mare. et ex omni genere p̄ficiū
aggregati. Religio em̄ in similitudinē sagene de mari presentis
seculi omnes indifferenter aggregant. vñ bern. de si. li. 4. Nos
in monasteriis omnes recipimus sub spe meliorandi. Et hugo
de san. vit. Ecce inquit in una domo diversi sumus. diversi mo-
res. diverse volūtates. diverse aie. que oia swingere debet vñ
amor in xp̄o. et patet q̄ religio sit regnū celoz. quo ad tria vo-
ta solenia. que sunt humilitatē obedientia. castitatis tyantia.
paupertatis tollerantia. De primo mat. 19. Sunt p̄ullos. id ē
enuhiq̄ seipsostrauerūt ppter regnū celoz. De secundo ibidē. Sunt ei
Si vis p̄ficiū sē. vade et vende oia que habes. et da pauperi-
bus. et habebis thysauz in celo. Dicit religio regnū. a regnū
celoz. regnū quidē qm̄ in ea régimen vite ad normā et regulaz
deductū est. Vñ aug. in incessu. statu. habitu. et in oībo motib⁹

vestris nihil fiat q̄ tuusq̄ offendat aspectū. sed q̄ vestrā de cœā
sanditatē. hoc aut̄ regnū et si corpore sit in terra. tñ duersatio-
ne ē celeste. Phili. 3. Nra duersatio in celis ē. vñ aug. in regu-
la sursū. Cor habeant et terrena vana nō querat. Hoc aut̄ no-
men celū tripliū habet denotationē. Dicit enim celū eo q̄ diuer-
sis lūmīnarib⁹ cœlatū id ē sculptū sit. Sic et sacra religio in qua
fulget sol d̄templationis. luna actionis. & sidera multiplice vir-
tutis et illustrationis. vel p sole p̄elati. p lunā mīstri offici ales
p sidera subditū delignant̄. Itē dicit celū a celando. eo q̄ diuī ma-
nobis celet et abstundat. sic religio intrinsecus abscondit glo-
riā diuinitatis. ne videat ab hoībo. Can. 4. Q̄ pulchra es amī-
ca mea. q̄ pulchra es. oculi tui tolubazz. absq̄ eo q̄ intrinsecus
latet. Iē dicit telū quasi caxa elyos qđ est deus. id ē domus dei
uxta illud virgilij. Pandit in terra potentis olimpi. vere aut̄
religio ē domus dei. de qua gen. 17. Vere dñs est in loco isto.
non ē hic aliud nisi domus dei. et porta celi. vñ aug. Honorate
in vobis deū iūicē. cuius templa facti estis. Et ipse qui habitat
in vobis. custodiet vos ex vobis. In hoc aut̄ regno sacre religi-
onis deus facit nupcias. hęc nupcias sunt diuīne sapientie copu-
latio. sapi. 8. Hāc amauī & exquisiuī eā a iūētute mea. & ama-
tor factus sum forme illius. & quesui sponsam mihi eā assume-
re. filius dei cui sponsa ista tradid̄ religiosus ē. qui d̄temptis pa-
rentib⁹ b̄m carnē suscipit a deo. vt sit illi filius. Psal. Pater me-
us et mater mea dereliquerūt me. ideo dñs assumpt̄ me. Isa.
62. Tu dñs pater noster es. et abraā nesciuit nos. tali filio tā-
cebres nupcie. & tales celebrantes easde. et talis sponsa dgru-
it. Secundo iuste pbant d̄temptores celestis iūiuij. siderata hu-
iūis regis diligentia. E. Qm̄: missit seruos suos vocare iūita-
tos ad nupcias: nō sufficerat iūitasse p seipslū. nisi etiā p suos
vocaret. Sed videte d̄temptū: et nolabant venire: nō fuit de se-
ctus iūitantis. nec culpa votant̄. nec ipotentia abstulit facultā-
tem. nec ignorantia dedit cecitatem. sed sola malitia voluntatis fe-
cit d̄temptū. q̄ igī ad celestes nupcias nō veniūt hoīes. hęc to-
ta cā est. q̄ venire nolunt. Nota q̄ ad nupcias iēarnationis
xpi soli iūidei fuerint iūitati. Exo. 3. Inducā eos in terrā fluente
lac et mel. in lade que de carne est humilitatis verbi. in melle
qđ de celis descendit. ipsius diuinitas intelligit ad hoc diuiniū in-
iūauit etiā anteq̄ esset patū per prophetas et leges. imo ipsa rei
speciositas seipsum iūitabat. ita vt nemo cogeret ad bibendū.
sic dicit hęs. 1. Itē iūitatos vocavit p seruos suos ap̄los. puer.
9. Missit ancillas suas vt vocarent ad arce. et ad memia ciuitatē

Sermon

Venite et comedite panem meum et bibite vimum quod miscui vobis.
venite obediendo comedite credendo. panem vero positis. vimum dini
nitatis. mixtum humaitati. Item non seruos tuos. sed etiam ipsum spiritu
sum misit rex celestis. ut vocaret iuitatos dicentes. Venite ad me
omnes qui laboratis et honeratis estis. et ego reficiam vos. Pro-
uer. 1. Sapientia foris predicat. in plateis dat vocem suam. sed no-
luerunt iuitati venire. Mat. 23. Ierusalem ierusalem que occidisti
plexas et lapidas eos. qui ad te missi sunt. quotiens volui de-
gregare filios tuos. quemadmodum gallina congregat pullos sub
alas. et noluisti. Ad penitentiam vero iuitat nos deus. beneficis.
flagellis. internis admonitionibus. aperte predicationibus. exem-
plis. terrore futuri iudicij. et premio glorie. Vocat autem seruos
predicatores qui dicunt Filij hominum vobis quod graui corde ut quid dili-
gitis vanitatem et queritis mendacium. auertimini ad dominum in to-
to corde vestro. in ieunio. fletu. et planto. sed maior pars hominum
non exaudit vocem incantantium. iere. 43. Quis ad vos dicit dominus
seruos meos dices. Nolite facere verbū abominationis humilite-
modi. et non audierunt nec inclinaverunt aurum suum ut auerte-
rent a malis suis. ideo venit tempus quod penitentie volunt pre angustia
spus gementes. Sed tunc deus taliter penitentibus non dabit in-
dulgentiam. Prover. 1. Cū venerit super eos tribulatio et angustia
tunc inuocabunt me. et non exaudiā. surgent et non inuenient
me. eo quod non acquiescerint assilio meo. et detrixerint correctioni
mei pmiuerse. Tercio temptationes salutis sue iuste reprobantur
huius regis industria. que declarat ex duobus. Primo ex im-
portuna vocatione. quod iterum misit alios seruos. Secundo diligē-
tia appetit. quod nuptias magnificas apparatus explicauit. ut quos
nuptias dicens. dicit iuitate. Ecce prandium meum paravi. Nu-
ptias prandium dicit. Ex que vult gressus. quod non sit ista parola eadē
illi que legitur lu. 14. Quia ille nuptie cena dicuntur. iste vero par-
ticipuata. ab eccl. enim quod est alere altilla dicta sunt. Et quod in aia
libro est signatum. illud in volatilibus est altile. unde altilla sunt aues
studiosae impinguatae. sic capones. anseres. grues. pavones. & si-
milia. et oia parata. ita ut nihil desit. unde excludit. reite ad nu-
ptias. F. Nota quod nuptie incarnationis Christi in presenti vita sunt
presenti reficiam quidem ex parte tantum prandio nuptiarum Christi. ita in
venerit quod praedictus est in gloria. nihil restabit. quod satiaborum
apparuerit gloria tua. Qui dat igit prandium in presenti per fidem

ipse dabit cenā in futuro p speciē. Nota qz dapes huius pran-
dij dicunt̄ esse thauri & altilia occisa qz vt dicit̄ oriḡ hoc pran-
diū sunt eloquia dei. quoz eloquior̄ fortia sūt thauri. suavia
vero et delectabilia saginata sūt. vel aliter hm hil. Thauri sunt
gloziosa martiz̄ species qui ad imolandū electi sūt. saginata ve-
ro hoīes ceteri spūales celesti pane pasci. Alter̄ hm criso. altilia
fuerūt pphete tm̄. thauri vero qui simul extiterūt pphete et sacer-
dotes. Alter̄ hm gre. thauri fuerūt patres veteris testamenti q̄
legis pmissione inimicos dei cornu corporee virtutē feriebant.
sic abraā. moyses. iosue. samuel. dauid. iudas machabeus. Alter̄
tilia vero patres sunt noui testamenti. q̄ pinguedine interne dul-
cedinis peripientes contemplationis penna ad sublimia eleuant.
Alter̄ thauri sunt fortis adui. altilia sunt deuoti contemplatiui. sic
potest intelligi ex glo. in prim. leuitici. vel p thauros duces gre-
gis aplos intelligimus. qui post laboreē predicationis martirū
passi sunt. licet nō fuerint alioz̄ doctores. Isti om̄is qui oca si sunt
in nuptiis xp̄i. nobis in exemplū adducunt̄. quasi dicat patrū
precedentiū mortes respicte. et remedia vita vestre cogitate. S
Nō q̄ isti alij servi missi vocare iuitatos fuerunt successores apo-
stoloz̄ qui vocando exempla patr̄ precedentium adduxerunt̄ di-
centes. Jam sunt occisi thauri apostolia p fide xp̄i. Jam sunt occi-
sa altilia multoꝝ martiz̄. Jam igit̄ om̄ia pata sunt. qm̄ verita-
tē fidei pbat m̄os martiz̄. neqz eī illi m̄oci sustinuissent. nisi ea
p̄ qua moriebant̄ fidem verā credidissent. illoꝝ igit̄ m̄os facit
oia esse pata. vñ apl̄s dicebat se p̄ficere que deerat passioni xp̄i
in corpore suo. vñ gre. nōndū inquit qm̄ in prima vocatione d̄
tauris et altilib⁹ m̄ memorat̄. In secunda vero occisa ēē dicunt̄.
qz omnipotens deus cū verba eius audiū nolumus. audiungit
exempla. vt om̄ne q̄ impossibile credimus. tanto nob̄ ad spe-
randū fiat facilius. quanto p̄ hoc transire et alios videmus. Et
dion. 7. de diui. no. n̄ se inquit sapie principes et duces p̄ ven-
tate moriunt̄ oī die testificantes. sic est seqñs verbo & opere verā
xpianoz̄ ēē dei cognitionē. Penitentia prandii est. quā qui nō
gustauerit. ad cenā non deducet̄ glorie. Lu. 13. Nisi penitentiaz
habueritis om̄is peribit̄. ad hoc prandii gustandū hortant̄ pre-
dicatores dicentes. qz thauri et altilia occisa sunt. Thauri sunt
principes impugnantes subditos. Ezech. 34. Laterib⁹ et hume-
rib⁹ impingebatis. et cornib⁹ vestris ventillabitis oia infirm a
pectorū. altilia vero sunt hoīes voluptuosi et supbi. Sed cū pre-
dicat̄ de principib⁹ qui p̄ pniā occiderūt in seipsis quicquid ha-
bebāt crudelitatem. sic astatinus. a n̄ dicit̄ de qbusdā voluptuob⁹

Sermo

¶ omne carnale in seipsis mactauerūt. tunc talium exemplis auditores ad pñiam puocamus. Omnia autē pata sūt. sacerdos ut audiat. xp̄s ut indulget. medicina ut sanet. ianua celi ut peccantibus pateat. quid igitē tardamus. ¶ Quarto iusta temptatiō reprobationē ostendit culpe nequitia. quadruplici ei ex cā vocati iudei ad nupcias xp̄iane fidei venire tempterunt. Prima fuit negligētia. que p̄cedit ex accidia. de qua dicit: illi autē neglexerūt: dixerat illis ih̄sus. Jo. 5. Scrutamī scripturas. qz ipse sunt que testimoniū phibent de me. et si mihi nō credit. saltē operib⁹ credite. sed scribe et dotti iudei 22 neglexerunt p̄scrutari scripturas. et opera ipsius demōn attribuebant. Secunda causa temptus fidei fuit carnalis am̄or sinagoge. de quo subdit: Et abierunt aliis in villā suā: villa dicit qz vilis sit. vñ p̄ vilia sinagoga intelligit que vilificata fuit xp̄o apparente in carniē Jere. 2. Qz vilis facta es mimis. pr̄incipes autē populi duci amo- re huius ville. dubitantes ne cultus sinagoge cessaret p̄ fidē xp̄i abierunt ad hanc villā. ciuitatē fidei attingentes. et amantes agrestia. vñ dicebant. Jo. 11. Si dimittimus eū sic. om̄s credit in eū. et venient romai et tollant n̄m locū et gentē. Tertia cā eiusdem temptus fuit occupatio seculariū actuū. nam qz minorat actu papie sapiam. vñ dicit eccl. Fili ne in multis sint actus tui. fides autē xp̄iana dicit oīa mundana atenenda. et ipsi occipi terrenis actibus fidei istā tempterūt. vñ dicit: alius vero ad negotiationē suā: nō dicit negotiationē dei que landabilis ē. vñ prudens negotiator datus omnibus suis compauit margaritā regni celestis. sed dicit negotiationē suā. id ē terrena. que impecdit verā sapiam. Barut. 3. Negotiatorēs terre viā sapie nescierūt. neqz cōmemorati sunt semitas eius. Quarta cā temptus fidei fuit crudelitas eorum. de qua subdit: reliqui vero tenuerunt seruos eius: at ludentes in carcere. sic de aplis legit in ac. apo: et tumultu: id ē ignominīis verbōz et opere: affectos occiderunt. Mat. 23. Ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas. et ex illis occidentis et flagellabitis et crucifigatis in sinagogis vestris. et p̄ sequenti de ciuitate in ciuitatē. vt veniat super vos oīa sanguis iusti qui effusus ē super terrā. ¶ Nō qz quatuor sunt illa que phibent hominem facere pñiam. Primuz ē negligētia. que nascit de misa dei et spe longioris vite. mul- ti quidē h̄nt p̄positū penitēdi. sed negligētū p̄positū exequi. trahētes illud de die in diē. quasi adhuc multis diebus victuri sint dicentes ap̄d semetipsos. Misericordia deus peccatoris in quacunqz die auersus fuerit. Con̄ quos ecclesiasticus. Ne tardes inquit

duerti ad dñm. et ne differas de die in diē. Cōn quos p̄s̄ius in
 satiris. Cras hoc fiet. Idē cras fiet quid magnū nempe di
 em donas. sed cū lux altera venit. iā cras h̄stermū d̄lumpsimus
 Ecce aliud cras. Egerit hoc annos. & sp paululū erit ultra. vñ
 dicit. Vnde memor leti. fugit hora. hoc qđ loquor inde ē. Secun
 do aliquos phibet ambitio seculi. que signat p villaz. Oportet
 em̄ penitentē esse humilē. 3. re. 21. dicit de penitente achab. Non
 ne vidisti humiliati achab corā me. Tercio phibet aliqui pe
 nitentiā agere ratione negotiationis. aut qđ negotiis seculari
 bus implicati sunt. quos lucra delectant. et quibus molestiū est ali
 ena restituere. vñ criso. Omiserimus mundus et miseri qui eū
 secunt̄. sp em̄ mundialia opera excluserunt hoīes a vita. Quar
 to aliquos phibet p̄pria malitia. qui em̄ seruos dei psequiē. pe
 nitentiā non mereb̄t. Amos. 5. Odio habuerunt corripiētē in
 porta. & loquentē pfecte abominati sunt. ideo prudens in tpe
 illo tacebit. qđ tps malū est. Quinto sequit̄ talū iusta ademna
 tio: rex vero cū audisset: audiētē dei ē culpe pfecta cognitio. cla
 em̄ vor sanguinis effusi ad deū. sic dicit gene. 4. Clamant fla
 gia. sic dicit gene. 18. Clamo sōdōmoꝝ vent ad me. clamāt
 et o p̄pressiones pauperꝝ & pupilloꝝ. Exo. 22. Si leseritis eos
 vociferabunt̄ ad me. et ego audiā clamore eoz. et indignabit̄
 furoꝝ meus: iratus est: ira in deo nullā commotionē passionis
 significat. sed effectū ire designat. qui ē vīndicta. qđ em̄ vīndi
 cta exercet ab iratis hoīib⁹ ideo cū deus punit iratus dicit. de cū
 ius ira dixit manasses. Insustētabilis ē ira comminationis tue
 sup peccatores. Deinde huius ire demonstrat affectū: et missis
 exercitib⁹ suis: romanos intelligit qui dicunt̄ exercitus dei. qđ
 ab eo ducit. ab eo multiplicati. fortificati. et qđ licet ignorantē
 ipsius voluntatē compleuerūt. Joelis. 2. Dñs dedit vōcē suam
 an̄ faciē exercitus sui. qđ multa sunt castra eius nimis. qđ fortia
 et facientia verbū eius: pdidit hominib⁹ illos: inde os videli
 tet qui hoīem deū occiderunt et seruos eius. hos pdidit roma
 noꝝ exercitus sub tito & vespasiano principib⁹. R. Et auita
 tē illoꝝ succedit: ierusalē videlicet et templū cremata sit. Ps
 Exarit ignis in sinagogis eoz. Flāma combuslit peccatores.
 hic ardere cōperunt et flāma usq; ad infernū attinuata ē. Deut
 32. Ignis succensus ē in furore meo. et ardebit usq; ad inferni
 nouissima. Nota qđ in his verbis damnatio reproboꝝ qui vo
 luerunt pñiam agere describit̄ quadruplicēt. et primū est cōmi
 natio dñie indignationis. que p̄ iratū regē intelligit. puer. 19
 Indignatio regis nūcij mortis. et vir sapiens placabit eū. h̄c

Sermo

iracundia placat in presenti p̄ pniām. sic dicit ps̄. Remisisti ini-
quitate pleb tue. operasti oia peccata eoꝝ. mitigasti om̄nē irā
tuā. auertisti ab ira indignationis tue. Sed in penitentes accen-
dēt in nouissimo. Psal. Dñs in ira sua dturbabit eos ē. istius
ire quātus sit timor dicit apoc. 6. Absconderūt se in speluncē et
petris montiū. et disūt montib⁹ et petris. cadite sup nos et ab-
scōndite nos a facie sedent⁹ sup thronū et ab ira agni. qm̄ venit
dies magnus ire ipsoꝝ. Secundo damnatio in penitentib⁹ describi-
tur ex ipsius damnationis mis̄tris. nā exercitus demoni cui fu-
it subiectus in culpa. ibit atra eū in pena. Job. 20. Vadet et ve-
nient sup eū horribiles. Iste horribiles sūt maligni spūs. bonis
mentib⁹ pauciendi atq; fugiendi. sup quē vero ierūt auleantes
in culpā. sup illū redeūt opprimētes in pena. Eccle. 39. Sūt spūs
qui ad vindictā creati sūt. et in furore suo affirmauerūt tormenta
sua. Tercio taliū pena p̄ditio dicit. cū ait. p̄dīdit homicidas
illos. si homicide sūt iuste q̄ p̄dūnt. oīs autē peccator sui ipsius
homicida ē. qui et si alii hominem occidit gladio aut verbo vel ex
emplo prius tñ seipsum gladio peccati iterimit. 1. reg. 31. Arripi-
vit saul gladiū suū et traxit sup eū. puer. 8. Qui in me peccau-
rit ledet aiam suā. huius pena p̄ditio est que dñia ē saluti. p̄dit
autē homo cū sui ipsius capax nō est. et hic ē status dānatoꝝ vt
a seipsum alienati sint. Quarto taliū penā dicit esse successionez
ignis. vñ ait. et ciuitate illoꝝ succendit. ciuitas dānatoꝝ iſer-
nus ē. de qua Ilaū. 3. Ve ciuitas sanguinū dilaceratione plena
hec vero ciuitas tota succensa ē igni gehenne inextingibil. in q̄
om̄s dānati delusi sūt. de hac ifernali ciuitate sic dicit virgi. 6.
enīd. Respice eneas subito. et sub rupe limisra. Memoria lata vi-
det tripli circūdata muro. Que rapidis flāmis ambit torren-
tib⁹ annis. Thartareus flagethōta q̄ sonantia laxa. Porta ad-
uersa ignis solidoz adamante colūne. Vis ut vllū viꝝ nō ip-
si extendere bello. Celicole valeant stat ferrea terris ad aures.
et Job. 20. Deuorabit eū ignis qui nō succendit. ille ignis cū
sit corporalis nullo tñ studio succendit. nec lignis nutrit. sed cre-
atus semel durat inextingibilis. et successionē nō indiget. et ar-
dore nō caret. vt dicit gre. tali igne cremant dānati iſra mema-
tarree ciuitatē inclusi. cuius ignis materia peccati est. nihil ei
ardet in iferno nisi puersa volūtas. Isa. 9. Vestimentū mixtū
sanguine id ē peccato. erit in abuſionez et cib⁹ ignis. et iō aia
carens peccato ab h̄ igne cremari non p̄t. dānatoꝝ vero aie q̄
irremissibili h̄t peccati iō p̄petuo cremant. Job. 20. Luet q̄
fecit oia. nec tñ dsumet. sp̄ igit ardēt. nec vñq̄ dsumit. q̄ pec-
catū ardēs sic tenacit aie est coplatū vt nunq̄ possit remitti ē.

Secunda pars .

L

Ecundo iuste reprobat iniquis pia electio gentium de-
 scribit cui dicit: tunc ait seruis suis: et quatuor tangun
 tur. Primo enim eorum qui attempserunt nupcias decla-
 rat indignitas: nupcie quidem pate sunt: psalmus. Parasiti in
 aspectu meo mensa: sed qui iumenti fuerat: inde videlicet: non erat
 digni: sed queritur quare et iumenti sunt: si non erant digni. Rudeo.
 ideo iumentabant ut seipso prepararent quatenus digni essent veire ad
 nupcias Christi. Indignos autem se exhibuerunt tradicendo veritati-
 em dixit illud paulus ad. 13. Vobis optebat primus loqui verbuz
 dei. sed quoniam repellit illud et indignos vos reputatis eterne vite.
 ecce auertim ad gentes sic enim precepit nobis dominus. Sed nec ullus i-
 penitus dignus est suavitatem Christi percepere. qui voluptatibus patitur se-
 culi plenus est. de quo dicitur iob 20. Pais illius in utero eius ver-
 tet in fel aspidum intrinsecus. nec videbit riuulos flumis torrente-
 mellum et butiri. Quibus verbis duplex damnatio pena describitur. pe-
 na scilicet sensus et pena damnatio. Pena sensus haec est. quod panis volunta-
 tis qui quandam fuit illis dulce in visu. intra viscera mentis verte-
 tur in amaritudinem sellis aspidum. erit enim illis amarum omne quod
 dulce disuerteret esse. Altera pena est damnatio. quod non gustabunt riuulos
 torrentis mellis et butiri. Emanatio beatitudinis a fonte deita-
 tis perdens fluuius profundus est et torrens fundans. fluuius dicitur
 Eze. 47. quod ois anima ad quam pervenerint aquae flumis vivent. sed
 torrente vero dicitur psalmus. In ebria sunt ab libertate domus tue et
 torrente voluptatis tue portab eos. hinc exiit ad uniuscuiusque
 animarum beati riuuli mellis et butiri. beatitudo scilicet diuinitatis et
 humanitatis Christi. que dulcedinem habent et pinguedinem. hos ri-
 uulos non videbit. id est non gustabit damnatus. nam videtur est gusta-
 re. iuxta illud. gustate et videte quoniam hoc est. Atque de reprobo dicitur Isa-
 26. Nam aliam litaniam tollat impius ne videat gloria dei. Quid Secundum
 do tangit nomini mandati auctoritas: ite ergo ad exitus vias: sic di-
 citur est predicatoribus novi testi. ut obmissis indecis tunc sit ad gen-
 tes quae statu describitur. quod erat in exitu vias: qui autem est in ex-
 itu vie facile ipsa deserit. unde signum facilitate auersioris gentium.
 quod propterea falsitate idolatrie iaz quasi erat in exitu vie gentium. ut
 modica persuasione ipsa via idolatrie relinquerent: et quoscumque in-
 ueneritis vocate ad nupcias quod distide oibz gentibus annuntiata
 est Christi incarnationem. mat. 28. Ecce doce te haec. Non quod ad priuam fa-
 cilis veniunt qui vocantur de exitu vias patens seculi quod vocati de
 principio aut medio. vie enim secularis vite multe sunt. quedam enim
 est via superbie. quedam avaricie. quedam luxurie. quedam inanis
 glorie. quedam vnde dicitur. quedam gule. et sic de singulis. quae omnia
 vias finis est cunctas infernalias. puer. et ambulabat per vias tene-

Sermo

brosas. et ad inferos semite illorū. Iste vie in principio hñt delectationem. qz sunt spaciose. speciose. et voluptuose. ppter que allicitū mente. et ideo vocati in ingressu hazz viazz nō facile pe-
nitent. vñ de be. aug. dicit. q nondū erat auertibilis ad deū.
eo q inflatus esset nouitate illius heresis. Sed iste vie i sui me-
dio pcessu fatigant. qz sunt tediose laboriose et scrupulose. non
tñ plene aliqui reuocant inde. ppter obligationē pristine dsue-
brosus. Prover. 4. Via impiorū tenebrosa. nesciūt ubi corruāt
Ab isto exitu reuocandi sunt peccatores. vt in viā iusticie redi-
cant. vie em̄ eius vie pulchre et omnes semite illius pacifice.
¶ Tercio ponit predicationis euāgelice generalitas: et eges-
teriozē: serui eius: predictatores: in vias: diuersas sc̄ sectas gē-
tiū. de quib⁹ an preoperat. mat. 12. In viā gentiū ne abierit s-
iudea a samaria. a vloz ad vltimā terre: a gregauerunt omnes
quos iuenerunt: act. 13. Gauisē sūt gentes a glorificabant ver-
bū dñi. et crediderūt quotquot erant preordinati ad vitā eter-
nā: bonos et malos: bonos quidē et malos ecclesia atinet. qz
in celo soli boni. in inferno tñ mali. vñd ecclesia qz medio loco
posita ē bonos habet et malos. In ea em̄ tanq̄ in agro pmix-
ta sūt frumentū et zizania. sed in messe iudicij fiet sepatio. in ea
ne sūt distindio. in ea tanq̄ vera mīerā. sed ventilabro dñi-
scoria sed ignis sepabit vtrunc. In ea velut vinea pmixta sūt auz
mī aut ideo sūt in ecclesia vt siāt meliores. et vt malos auertat
aut iō viuit vt corrigat. aut vt p illū bonus exerceat. vñ sicut
p limā ferrū deducat ad acumen. ita exercitio maloz̄ iusti psci-
unt. ideo dicit gre. Nunc̄ sūt bonus qui malos tollerate reci-
savit. Quarto plenitudo gentiū describit: et implete sunt nup-
et est mirabilis suavitatis siderare. qūo verbuz caro factū est. et
habicauit in nobis. vñ aug. o seipso dicit. 9. o fel. Nec faciabar
illis dieb⁹. dulcedime mirabilis. siderare altitudinē silij tui su-
per salutē generis humani ū. Tertia pars. D
sideratio diuina erga nostros actus. Et quinque fa-
ct. Primo em̄ describit reuerentia hominis discum-

lxii

bētis: Intravit autē rex ut videret discubentes: discubere in
nuptiis xp̄i est sacramētū ecclesie p̄cipare. fidez xp̄i habere. &
būficiis dei atq̄ gratiis eius p̄frui. et diligenter attendit deus.
vtꝫ composite. vtꝫ reuerent. vtꝫ cū gratiaꝫ adione vivam⁹
in ecclesia. Et attendendū nob̄ q̄d deus intra nos ē intimior no-
bis q̄d nos ip̄sis. vñ au. Tu es inquit dñe omni secreto intimi-
or. licet aut̄ intra nos nō sit nobis s̄p̄ p̄ns. extra tñ esse videt cū
dissimulat s̄i presentiā. Tūc vero iterare dicit q̄n p̄ effectū eius
p̄ntia patet. Intrans aut̄ videt qualit̄ recumbimus. q̄d oport̄
fidei cibū quez gestamus in ope demonstrare. vt ad naturā ali-
menti ipsiū alitū duerat. sic dictū fuit au. 7. li. dñs. Nec tu me
mutabis in teſic̄ cibū carnis tue. sed tu mutaberis in me. q̄d igi-
tur sic attendit deus quid agamus magna nobis. vt dicit boe-
aus. Necessitas p̄bitatis m̄dita ē. nisi dissimulare velimus. cū
agamus oia aī oculos iudic̄ cuncta aernētis. Tanto ḡ diligē-
tius debemus bona agere in aspectu iudic̄. quāto ipse nos vi-
det. ipse vero nō videt a nobis. Job. 9. Si venerit ad me nō vi-
debo eū: et vidit ibi hominem nō vestitū ueste nupciali: Hic hō
vnuſquisq; ē fidem xp̄i habens. sed nō opa. iste ad nuptias ec-
clesie solū portat os et dentes. obmittens vite compositionē.
¶ Nō q̄d caritas et opus et caritate factum est uestis. et uestis
nupcial. uestis quidē v̄lus ē triplex. Primo quidē ueste nostra
tegunt̄ deformia. sic de caritate dicit puer. 10. Uniuersa delicta
operit caritas. Xpo. 16. Beatus qui custodit uestimenta sua ne
nudus appareat. Secundus v̄lus uestis ē. fouere ð aduersa. nā
ð estū frigus imbr̄es et ventos uestis iduit. sic et caritas p̄trgit
ð estū temptationis. ð frigus desperationis. ð imbr̄es aduersi-
tatis. et ð ventos impetuositatis. puer. 13. Nō timebit domini
sue a frigorib; nūis. Dñs em̄ domestiū eius uestiti sunt dupli-
cib;. q̄d duo sūt caritatis p̄cepta dei. videlicet amor et px̄i. Ter-
cias v̄lus uestis ē ornare membra. Dis aut̄ ornatus et pulchri-
tudo virtutū a caritate dependet vñ legiē can. 3. q̄d media thro
ni salomonis fuerit caritate astrata. qm̄ ois medietas virtutis
caritate superposita oenat. Itēz hec uestis dicit nupcialis ppter
tria. Primo quidē rōne amoris. nupcie em̄ ex amore celebant̄
et ideo uestis nupcialis debet esse amor. hanc uestem amoeis a
sponsus induit. q̄d ppter nimia caritate suā qua dilerxit nos de⁹
filiū suū misit in similitudinē carnis peccati. Secundo caritas ve-
stis nupcialis est rōne leticie. q̄d ē i nuptiis. claritas em̄ plena
iocunditatē. 1. co. 13. n̄ gaudet s̄r̄ iquitate agaudet aī bītati. 3°
caritas uestis ē nupcialis rōne sue p̄ciositatē. nullus em̄ d̄ras

Caritas nupcialis v̄ga

Sexto

atus preciosior ē nupciis. In aliis quidē pecunia aut res alia tradit. sed in nupciis uterq; sponsus tradit q̄ preciosius habet scz seipsum. huic traditiō duem̄ caritas. De qua can. 8. Si de derit hō vniuersam substantiā domin⁹ sue p̄ caritate. quasi nihil despici et ipsam substantiā. nescit em̄ hō preciū eius. huius vestimenti volces varios describit apls. 1. 1022. 13. dicens. Caritas patiēs est. benigna ē. caritas nō emulat. nō agit p̄perā. non inflat. nō est ambicioſa. nō querit que sua sunt. nō irritat. nō cogitat mali ſc̄. eccl. 45. Sic pulchra nō fuerūt visa talia vſq; ad orientē Q. Secundoponit examinatio culpe: et ait illi: vniquenq; hominē in iudicio p̄ticulari cū morib⁹ index vniuersorū interrogat quo vixerit in fide xp̄iana. sed in fine mūdi loquet̄ toti humano generi: amic⁹: amic⁹ appellat qui caritatē non habuit. ex affectu indignantis. vñ ad iudicium p̄ditum dixit. amic⁹ ad quid venisti. Q̄har. 26. Dic ē amicus socius mense. vt dicit eccl. 6. Qui non permanet in die necessitatis. amic⁹ se ostendit p̄ticipādo bñficia xp̄i sed non p̄misit in opere. ip̄si em̄ soli amic⁹ sūt. de quib⁹ dicit Jo 15. Vos amici mei estis si feceritis que ego precipio. vñ. 1. Jo. 3. Nō diligamus verbo neq; lingua. sed ope a veritate: quo hoc intrasti: in aggregationē scz fideliū: nō h̄ns veste nupcialē. si auūiū ecclesie ē nupciarū. absq; tali veste nemo ad cōmunionē si deliū accedat. qm̄ dignū est vt diuantes ip̄si sposo in habitu aſſorment qui caritatis vester induit. ad qd horat̄ apls in ep̄la hodierna. Eph̄. 4. Renouam̄ spū mentis vestre. et induite nouū homiēm. qui km̄ deū creatus ē. in iustitia et sanctitate veritatis. Existentiū aut̄ in nupciis xp̄i plurimi iudicii sunt facti auarii. sed non ē licitū indutū factio aulā regis intrare. vt dicit h̄s 4. Aliqui sunt induti purpura supbie. aliqui auro in manis glorie. aliqui pellib⁹ ouū et filate iusticie. aliqui armis iracundie. aliqui vestimentis h̄nt sordidū peccato luxurie. aliqui laceratuz dissecatione iudicie. aliqui in compositū negligentia accidie. aliqui molle intuitu complacentie. aliqui nimis effluens voracitate gule. de quib⁹ omnib⁹ sophomie. 1. Visitabo sup om̄s qui induti sūt veste peregrina. Tercio ponit obſuſio rei et peccatoris at ille obmutuit: p̄r obſuſione non h̄ns qd responderet. Psal. Erubescant imp̄i et deducant̄ ſc̄. glo. dicit. p̄ hoc q̄ iste obmutuit monstrat q̄ in illo ultimo examen. omne genus excusationis cessabit. Cū em̄ adūs peccatoris discutient̄ in eramine. et q̄ rereat ab eo cur se nō emendauerit. nō occurret quid debeat rūdere. nō em̄ defuit ihera iſpiratio ſuggerēs. ſcriptura doceſ. p̄di cato: clamās. exm̄ puōna. mia dei expeditas. a optuītas p̄nalit̄

se exhibens. Ad hoc omnia omnis cessat responsio. qñ dñctus
erit peccator. Job. 9. Si voluerit peccator attendere cū deo nō po-
terit ei rñdere vñ p mille sibi obiectis. vñ excludit. si repente in
terroget. quis rñdebit ei. vel quis dicere potest ei. cur ita face de-
us. cuius ire resistere nemo potest. R. Quarto ponit huius d-
ñcti damnatio: tūc dixit rex misericordia: isti sūt maligini spūs qui
deputati sūt ad penā damnatorū. sic dicit Adamantius sup. li. in
di. merito quidē vt ipsi sīnt pene auctores. qui fuerūt culpe fugi-
gestores. psa. Inmissiones p angelos malos. Quatuor autem tan-
gūt penas damnatorū. scz impotentia. tenbras. tristitia. et dolo-
rē. Impotentia damnatorū intrinsecā. et extrinsecā signat in
eo q̄ dicit. ligatis manib⁹ eius et pedib⁹. pedes sunt facultas li-
beri arbitrij. manus vero ē potentia operis. utrumq; istoꝝ est li-
gati in damnatis trib⁹ vinculis. Primum est culpe precedentis.
que sic ligat affectū vt sp eius h̄eat sollicitudinē. sic ligat intel-
lectū. vt sp eius deformitas se intuendā offerat. Nam de aspectu
ligato dicit virgi. Cure nō ipsa morte relinquunt. Et quod pla-
cut viuis idē sequit tellure reposost. nā dicit bern. 13. degra et
li. ar. c. 13. Qz mala voluntas in ipsis damnatis pseuerat. tū qz
peccare libuit. sed nō placet illis iustitia pene. tū etiā qz si optio
det potius eligit adhuc peccare. qd malū est. qz penā sustinere
qd bonuz est. Hinc apud veteres. suetū fuit vt dicit servi. eas
res cū mortuis sepelire. quas marie viui dilexerat. vt consideret
qz ille cure eos secundū. quibus viui afficiebant. Quo vero ligata.
sit culpa in facie intellectus. vt sp eā videat dñnatus. dicit ber.
5. li. de ps. c. 11. Constat in mortale esse aiam. nec aliqui absq; ul-
la memoria viueret. itaq; durat aia durat et memoria. sed qua-
lis seda flagitis horrida facinorib⁹. vanitate tumida. temptu
hispida et neglecta. nec ē affectus siue in celo siue in terra. qz te
nebula conscientia magis effugere velit minus possit. nō latent
tenebre vel seipſas. sed videns se que aliud nō videt. ligamēto
hoꝝ pedū succedit ligatio manus. qz licet sp mala velint nō tñ
adimplere valent que cupiūt. Secundū ligamentū est obstina-
ti ppositi. qz libez arbitriuz non p̄t velle bonū. nec manus p̄t
operari. etiā si volitū esset. Eccl. 9. Quod tunc p̄t facere manus
tua instant operare qz nec opus. nec scia. nec rō erunt apud in-
feros. Terciū ligamentū est pene. quā sp cupiūt fugere. et nun-
qz possunt. vñ ber. 5. de ps. 11. In eternū nō obtinebit. qd vult
et qd nō vult. ieter nū nihil omius sustinebit. digne oīo. vt qz
ad nihil afficit vñqz qz deceat. ad nihil vñqz qz libeat evadat: li-
gatis: itaq;: pedib⁹ et malib⁹: intada p̄mittit. qz tenus inuat idē

Sermo

nemine posse redire. Gre. 9. mo. Nequaquam ultra misericordia punitis liberat. quos semel in loco penalibus iniusticia iudicantur damnant.

S Tercia pena tenebrarum adiungitur: mitte eum: sic ligatus: in tenebras exteriores: infernales tenebras dicit esse exteriores multipliciter. Primo quidem ad differentiam pene et culpe. culpa enim est interior tenebra sic de reprobo legit. Iob. 20. Omnes tenebre abscondite sunt in occultis eius. sed pena tenebrarum est exterior. exteriorius videlicet supueniens. Ita dicuntur exteriores tenebre. Quasi extra naturam mentis existentes. dum propria lucis relinquit. unde hoc. Heu quod precipiti mersa profundus. meus erit. et propria lucis relata. tendit in extraneas ire tenebras. Ita exteriores sunt quasi extra terminum. ille enim tenebre perpetue sunt. Ita exteriores dicuntur. quod extra experientiam hominem. et extra misericordiam dei. Nec enim ullus unquam simil exoptus est tenebras. Et quasi extra habitum diuine misericordie esse videntur. Ita exteriores dicuntur. quasi extreme tenebre. id est maxime extra omnem lucem existentes. Non enim apud nos non est exterior tenebrarum. neque enim est extra omnem lucem quam illustrant sidera. et cui succedit lux diei. Illas vero tenebras infernales nulla lux illuminat. unde dicit. terra tenebrosa. id est tenebris plena. unde illud virgilium. Ibant obscuri sola sub nocte per umbras. Sed non videbant quod in inferno tanta possit esse obscuritas tenebrarum. ibi enim ardet ignis. sed flama ignis illuminat. unde non videntur esse exteriores tenebre. sed flama ignis illuminat. unde non videntur esse exteriores tenebre. Et dicendum iuxta sanuini beatum gre. 9. li. mo. Quod illa vltrix flama vicioz derelictione habet. sed lucem non habet. dicente psal. Sub procedit ignis et non viderunt sole. quod illos quos gehenne flama devorat. a visione veri lumen recitat. Dicit enim idem beatus gre. quod ille ignis damnatis ad isolationem non lucet. sed ut magis torqueatur. ad aliquid lucet quatenus. scilicet ex visione mutua a plus clementem. unde lucem malignam ibi dicit esse virgi. Quale est in certa luna sub lucem malignam. Est iter in siluis. unde celum addidit umbra.

T Tercia pena dicitur est tristitia: ubi erit fletus: qui a tristitia originatur. unde apud inferos dicitur poete. cohitus fluuium ex stigia paludi procedere. scilicet tristitia interpretatur. cohitus vero lucus dicitur. unde vir. Nihil nisi lamenta tua sunt cohite fluentia. cohitus igitur ex stige nasci est damnatorum lucum. ex tristitia si ex persona procedere Zeph. 12. Plangent terra familiæ. familie domus dauid seorsim. et mat. 24. Plangent super se omnes tribus terre. Quarta pena est vehementis doloris: et stridor dentium: qui causatur a spiritu causis. scilicet ab acuto. et perniciuo ardore ignis. et causatur a frigore infernalium. Nam tartarus hinc seruum dicitur est a tremore frigoris. qui est apud inferos. Job. 24. At dolere nimio transibunt ad aquas niurum.

lxii

causabit etiā iste stridor a nimia indignatione et furia mentis:
dō dñm. dō seipso. et dō illata tormenta. Isa. 65. Ecce serui mei lau-
dabunt p̄r exultatione. et vos sez dānati lamentabitis p̄r do-
lore cordis et p̄tritione sp̄us. Gre. 9. lū. mo. Hic ḡ miseris mors
sine morte. finis sine fine defectus sine defectu. q̄z et m̄s viuit
et finis incipit. et defectus deficere nescit. Et hoc cā est stridoris
dentū. q̄z sempiterminus horor ibi inhabitat. Quinto ponit pa-
rabole conclusio. Qūlti aut̄ sunt vocati: om̄s videlicet hoīes: sed
pauci sunt electi: qui pauci sunt fideles respectu infidelium. rursus
ex fidelibus multi vocant ad nupcias. pauca vero electi a deo. Isa
9. Qūltiplicasti gentē. sed nō magnificasti letitiā ē.

In festo om̄iū sanc̄tor̄ p̄i. ps ser. lxxii

Idens ih̄esus turbas ascendit ē. Mat. 5. et lu. 6
nihil ē patria desiderabilius. sic quidā dixit. Ne-
scio quō natale solū dulcedine cūctos tenet. et
memores non sinit ēē sui. Et virgi. Vincit amor
patrie laudumq; imensa cupido. Nobis igit̄ exu-
libo a patria nostra celesti vñ originē duximus inatus est amor
illuc redendi. qui totiens excitat in nob. quotiens laudes ipsi
us patris audiimus referre. sic dicebat psal. Letatus sum in his
que dicta ē. Et licet singule celebritates sanctoꝝ excitent animi
hec tñ omnīū sanctoꝝ solemnitas aim debet vigilantius eleua-
re in q̄ regis nostri maiestas. misericordia eius nobilitas. viciū no-
stroꝝ beata societas declarat. de quib⁹ agit in p̄nti euangeliō.
Et qz an omnia optet eū laudare qui ē sanctus sanctoꝝ cūctos
addidit sanctos. ideo p̄ns euāgelium in tres p̄tes diuidit. Primo
extollit regis eterni maiestas venerabilis. Secundo describit an-
gelice creature dignitas honorabilis. ibi. Et accesserunt ad eū.
Tertio distinguit humane nature merces beatificabilis. ibi. be-
ati pauperes ē. B. Circa primum maiestas ipsius qui omnīū
sanc̄tor̄ regale obtinet principatū. ex sex additione declarat.
nā ex ipso ē salutare refugium. q̄ ondit noīs p̄prietas. ih̄esus qui
saluator vel salutaris interpretat. Secundo circa subiectos gerit
attentū aspectū. videntur turbas. Tercie sic attendit infima qd
tñ sublimē habet ascensū. ascendit in monte. Quar to habet tñ
quillitatis iudicium. et cū sedisset. Quinto clare nativitatis milte-
riū. et aperte ostendit. Sexto veritatis certe magisteriū. docet
eos. Circa primum considerandū. q̄ si xp̄s est rex omnīū fidelium. sic
dixit angelus ad virginē. Regnabit ī domo ia. ē. De quo et
interrogauerū magi dicentes. Vbi est qui natus ē rex iudeoz?